

ky kreditního systému. Výsledkem vzdělávacího systému je udělení titulu „law specialist recommended by Dutch Bar Association“. Je formalizováno i disciplinární řízení, stížnosti klientů. Asociace se snaží podávat legislativní návrhy, lobbuje, obrací se na politické představitele. Členové asociace publikují, vystupují v médiích, za dobu působení si získali pověst respektované instituce, mají reklamu v televizi, rádiu a na internetu.

Vztah asociace a Dutch Bar je úzký, obě organizace se respektují, doplňují své činnosti, ale nekonkurují si. V Nizozemsku existují i další asociace (tam již panuje konkurenční vztah, sdružují i např. mediátory – neadvokáty, pracující v oboru rodinného práva, apod.). Dutch Bar Association (DBA) také uděluje známku kvality. A jak dodala přednášející na závěr, dokonce i advokáti, kteří důrazně hájí svou generální praxi („general practitioners“), mají také svou asociaci a brání svou „nespecializaci“.

Nizozemský model je cestou, která je velmi sympatická a nenásilná. Advokáti – specialisté se sdružují neformálně, dobrovolně se podrobují vzdělávacímu systému asociace, a to je pravděpodobně systém, který lze vzít jako vhodný vzor. Podle mého názoru je to nejlepší ces-

ta k udržení kvality a odborné úrovně. Sympatický je i systém spolupráce a respektu odborných asociací (jako dobrovolných organizací advokátů, kteří mají podobné zájmy nebo profesní zaměření) a holandské komory (DBA), která je institucí zákonnou a povinnou. Na otázku z pléna, zda komora není pro Holanďany zbytečná, přednášející velmi důrazně odpověděla, že tomu tak v žádném případě není. DBA garantuje kvalitu a hodnověrnost advokátů a dobrovolných asociací („v prvé řadě jsem advokátka, členka DBA, potom členka asociace a specialista“ – odpověděla referující).

Jak dál ve specializaci?

Diskuse, která po příspěvcích následovala, byla dlouhá a vzrušená, ačkoli toto téma se diskutuje v Polsku již skoro deset let, diskuse ani odpověď na základní otázku, zda „specializace ano či ne a jak“, není zdaleka u konce. Zástupci všech advokací (s výjimkou německé) se však přesvědčivě shodli na závěru, že **specializace musí vždy zůstat nadstavbou a nesmí být degradován advokát všeobecného zaměření. Základem je tedy všeobecná advokátní zkouška. Specializace je pak (vhodnou, snad i chtěnou)**

možnou nadstavbou, která je volbou každého advokáta.

Konference rozhodně byla přínosná i pro mne, jako zástupce české advokacie, neboť byla výborně sestavená a diskutující byli vybráni tak, aby prezentovali snad všechny škály možného přístupu ke specializaci právních služeb. Od německého přísně institucionalizovaného modelu, přes mírnější (ale stále hodně institucionalizovaný) francouzský přístup, přes nizozemskou cestu dobrovolné regulace prostřednictvím asociace, po španělskou cestu, která je však pouze na začátku, si já osobně činím závěr, že **specializace je vhodná, a v dnešních poměrech snad i nutná, ale není možné ji úspěšně nadiktovat shora, musí jít o postupný, chtěný proces.** (Úmyslně v tomto závěru nesrovnávám specializaci anglickou, neboť ta je dána již tradičním historickým dělením při poskytování právních služeb).

Je však nejvyšší čas, abychom se do seriálních diskusí o dalším vzdělávání a udržení odborné úrovně (např. i formou specializace) pustili na poli České advokátní komory.

✿ JUDr. LENKA VIDOVIČOVÁ, LL.M.,
členka představenstva ČAK

Společný seminář ČAK a ERA, tentokrát na téma „Listina základních práv EU v praxi“

I V LETOŠNÍM ROCE SE OPĚT USKUTEČNIL SEMINÁŘ, KTERÝ JIŽ TRADIČNĚ SPOLUPOŘÁDÁ ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA A AKADEMIE EVROPSKÉHO PRÁVA (DÁLE JEN „ERA“). VEŠKEROU ORGANIZACI TOHOTO DVOUDENNÍHO SEMINÁŘE OPĚT ZABEZPEČIL ODBOR MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ ČAK, KTERÝ TĚŽ ZAJISTIL I ZAJÍMAVÉ ŘEČNÍKY ZA ČESKOU REPUBLIKU. SEMINÁŘ, KTERÝ PROBÍHAL V ANGLICKÉM JAZYCE, SE USKUTEČNIL VE DNECH 25. A 26. 4. 2016 VE ŠKOLICÍM STŘEDISKU ČAK, PALÁCI DUNAJ, TENTOKRÁT NA TÉMA „LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV EU V PRAXI“.

Akademie evropského práva se sídlem v německém Trieru byla založena v roce 1992, kdy hlavní tehdejší iniciativou bylo reagovat na zrychlující se tempo evropské integrace z 80. a 90. let, se kterou narůstalo i množství předpisů unijního

práva, a vznikla tedy potřeba nabídnout možnost doplnění vzdělání o nejnovějším vývoji také advokátům, soudcům a ostatním zástupcům právních profesí. Akademie má tedy dnes již dlouholetou tradici a spolupracuje s odbornými insti-

tucemi většiny členských států EU, včetně ČAK, která byla jednou z prvních advokátních komor, která s ERA navázala úzkou spolupráci. O tom, že má ČAK privilegované postavení, svědčí i fakt, že ERA a ČAK své vztahy zformalizovaly a uzavřely dohodu o spolupráci, ustavující mj. 25% slevu pro české advokáty a advokátní koncipienty na vzdělávací akce ERA.¹

Seminář „Listina základních práv EU v praxi“ měl bohatou mezinárodní účast – semináře se zúčastnili praktikující advokáti, soudci a koncipienti z Němec-

¹ Pro více informací viz web ČAK/mezinárodní vztahy/odrážka ERA: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=3435>.

ka, Švédsko, Španělsko, Lucembursko, ČR, Velké Británie, Itálie, Belgie, Řecko, Francie, Dánsko, Polsko, Litva a dalších evropských zemí. Mezi příspěvky byly jak referáty obecnějšího charakteru, tak i velmi konkrétní a do hloubky analyzované problematiky, které jsou nějakým způsobem propojeny s Listinou základních práv EU (dále jen „Listina“) a jejím praktickým využitím.

První den semináře zahájila úvodním slovem zástupkyně ERA – Sofia Mairal Montero de Espinosa, která přivítala všechny účastníky a předala slovo JUDr. Antoninu Mokrému, který za ČAK popřál všem přítomným přínosný seminář a pochválil Akademii za výběr tématu.

Následně se svým příspěvkem vystoupil pan **Tobias Lock**, který od roku 2013 působí na Právnické fakultě Univerzity v Edinburghu jako vyučující v oboru evropské právo. Svůj příspěvek nazval „Ochrana základních práv v Evropě: obecný přehled“. Hned na úvod přiblížil základní principy evropského práva, jejich vytvoření německým Ústavním soudem a Soudním dvorem EU (dále též „SDEU“) v judikátu 29/69 *Stauder* a následné zakotvení v Lisabonské smlouvě. Následovalo představení Listiny základních práv EU v rámci historického kontextu, její právní síly a obsahu jednotlivých kapitol.

Lock upozornil na místa, ve kterých se Listina co do svého obsahu nekryje s úpravou stejných práv v rámci Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Což chronologicky znamená zejména v první kapitole výslovné zakotvení práva na lidskou důstojnost a integritu osobnosti, ve druhé kapitole upozornil na kontroverzní zakotvení práva na bezpečnost a ambiciózní postoj Listiny zejména ve vztahu k právům, která nejsou

úzce spojena s EU. Ve vztahu k páté kapitole upozornil na duplicitu právní úpravy, jelikož všechna práva v této kapitole obsažená jsou upravena také ve Smlouvě o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“).

Lock zdůraznil, že v kapitole č. VI. o duplicitu nejde, jelikož na rozdíl od čl. 6 Úmluvy se ustanovení této kapitoly mohou použít i mimo civilní a trestní řízení. Další část svého příspěvku pak věnoval omezením základních práv v rámci Listiny, na základě principu proporcionality, který je vyjádřen v čl. 52 (1). Zdůraznil také, že Listina neobsahuje pouze práva, ale také principy, a ustanovení obsahující principy mohou být aplikována pouze v případě, že byla implementována do právních řádů členských států. V řízení před soudem pak mohou být principy použity v případě interpretace takových předpisů, případně při rozhodování o jejich zákonnosti. Rozlišování mezi právem a principem (zásadou) však bývá někdy velmi obtížné.

Dále se Lock ve svém příspěvku zabýval bezvýjimečnou závazností Listiny pro všechny instituce EU a pro členské státy EU tehdy, když implementují unijní právo, přičemž své postřehy podložil příklady z judikatury ohledně neplatnosti evropských opatření, interpretace ve světle Listiny,² nebo tvorby nových práv.³ V závěru svého příspěvku odkázal na vztah jiných regionálních (Úmluva, Evropská sociální charta) a národních právních instrumentů (ústavy členských států) a jejich vztah k Listině základních práv EU, výslovně uvedeném v čl. 53 Listiny. Otázky v rámci navazující diskuse směřovaly nejvíce k nevoli vůči implementaci Listiny ve Velké Británii, které však Tobias Lock završil slovy, že britští soudci velmi dobře znají Listinu, a přestože se tváří, jako by se jí implementace netýkala, aplikovat ji samozřejmě musejí.

Po přestávce pokračoval Lock se svým druhým příspěvkem na téma „Listina a Úmluva: spolupracující, nebo soupeřící?“, kdy připomněl důležitost Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, zároveň ale také upozornil na diverzitu při ratifikaci jejich jednotlivých protokolů, jelikož pouze dva z nich ratifikovaly všechny státy přistouplivší k Úmluvě, a to protokoly č. 1 a 6.

Dále se Lock zabýval problematikou řízení před jednotlivými soudy. V říze-

ni před Soudním dvorem EU v souvislosti s aplikací Listiny poukázal na skutečnost, že je velmi obtížné se se svým případem dostat až k tomuto Soudu, případně přesvědčit vnitrostátní soudy, aby zahájily řízení o předběžné otázce. Upozornil na to, že zatímco v řízení o žalobě je klíčem k potenciálnímu úspěchu úzce propojená skupina přímo dotčených stěžovatelů,⁴ v řízení o předběžné otázce má naopak větší šanci problematika širšího spektra aplikovatelnosti.

Ohledně řízení před Evropským soudem pro lidská práva Lock shrnul, že zde je naopak jednoduché zahájit řízení, ale obtížné dospět do stadia meritorního rozhodnutí, které na rozdíl od rozhodnutí SDEU má pouze deklaratorní účinky.

Co se týče propojení těchto dvou lidskoprávních dokumentů, to existuje v čl. 52 (3) Listiny a v možnosti deklarace porušení článku Úmluvy členským státem, učiněné Evropským soudem pro lidská práva, jestliže porušení vychází z práva unijního.⁵ Lock upozornil na mezeru v úpravě pro případ, že by žádný členský stát nenesl odpovědnost.⁶ Tato tzv. „Connollyho mezera“ by mohla být vyplněna právě doposud neúspěšným přistoupením EU k Úmluvě.

Lock ve svém příspěvku rozebral přistoupení k Úmluvě zejména ve vztahu k Dohodě o přistoupení Evropské unie k Úmluvě, která vznikala v letech 2010-2013. Ta byla následně zaslána Soudnímu dvoru EU, který o ní vydal posudek Soudního dvora 2/13⁷ ze dne 18. 12. 2014, na základě čl. 218 odst. 11 SFEU, kde rozhodl o neslučitelnosti návrhu na přistoupení EU k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod se Smlouvou o Evropské unii a se Smlouvou o fungování Evropské unie. Lock za východisko situace považuje změnu dohody o přistoupení ve smyslu přiznání jurisdikce SDEU. Na závěr položil otázku, zda posudek Soudního dvora 2/13 byl převratný pro změnu vzájemného vztahu mezi EU a Evropským soudem pro lidská práva. Dle Locka rozhodně dochází k postupnému snižování vázanosti Evropské unie Úmluvou.⁸

Dalším vystupujícím byl **prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.**, vedoucí katedry mezinárodního práva na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a koordinátor Výzkumného centra pro lidská práva (UNCE). Ten svůj příspěvek zaměřil na *vzájemné*

2 Judikatura: neplatnost evropských opatření: Digital Rights Ireland C-293/12 a 549/12; Test Achats C-236/09; interpretace ve světle Listiny: N. S. spojené případy C-411/10 a 493/10.

3 Google Spain Case C-131/12 – „právo být zapomenut“.

4 Pro více informací viz judikát 25/62 *Plaumann*; C-583/11P *Inuit Tapiriit Kanatami a ostatní*.

5 Viz judikát *Matthews v. United Kingdom*; *Bosphorus v. Ireland*.

6 Viz judikát *Connolly v. 15 členských států EU*.

7 Více informací najdete na internetové stránce: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=160882&doclang=CS>.

8 Více viz judikáty: *Delevigne*; *J. N.*

vztahy Listiny základních práv EU a ústav členských států EU. Prof. Šturma plynule navázal na Tobiase Locka představením horizontálních ustanovení k interpretaci a aplikaci Listiny, které objasňují oblast působnosti Listiny (čl. 51), rozsah a interpretaci jednotlivých práv (čl. 52) a úroveň ochrany Listiny (čl. 53).

Prof. Šturma se pozastavil zejména u posledního zmíněného čl. 53, který představuje ustanovení o zachování stávajícího stavu (tzv. „stand-still clause“), jež má za cíl zachování úrovně ochrany na existující úrovni, zaručené unijním právem, ústavním pořádkem členských států a mezinárodními dohodami (zejména Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod). Výslovná reference na ústavní pořádek členských států se podle prof. Šturmy jeví poněkud nejasně, jelikož se jedná o dodatek k dosavadnímu *statu quo*, dle kterého unijní legislativa uznává pouze lidskoprávní standardy stanovené právním řádem EU. Na tento argument podle prof. Šturmy navazuje omezení čl. 53, což znamená např., že členské státy mohou jít za hranici unijní úpravy, avšak pouze v případě, že předmětná oblast není kompletně upravena předpisy EU. Členské státy by dále měly mít možnost určit úroveň ochrany základních práv v souladu se svým ústavním pořádkem, s výjimkou případů, kdy by zájmy EU byly porušeny implementací unijního práva na národní úrovni. Jako další příklad lze uvést použití volné míry uvážení členských států při stanovení úrovně ochrany základních práv, při aplikaci základních práv EU na vnitrostátní úrovni.

Prof. Šturma dále uvedl aktuální judikaturu SDEU⁹ k omezením čl. 53 a zaměřil se také na pozici Ústavního soudu ČR. Ve vztahu k němu zmínil náleží pléna 50/04, tzv. cukerné kvóty III z 8. 3. 2006, ve kterém Ústavní soud poprvé vyslovil svůj pohled na vzájemný vztah evropského a vnitrostátního práva. Rozhodl tehdy o přesunu kompetencí do EU a také o nadřazenosti primárního práva EU. Tento přesun kompetencí však může trvat pouze po dobu, kdy nebude v rozporu se zásadami suverenity ČR a nedojde k ohrožení materiálního jádra právního státu. V náleží pléna 19/08 o souladu Lisabonské smlouvy pak Ústavní soud mj. vyjádřil důležitost čl. 53 a připomněl svou judikaturu ohledně materiálního

jádra Ústavy, aby pro případ, že standardy ochrany EU budou nedostatečné, mohly být postoupené pravomoci navráceny zpět. V souvislosti s tím uvedl ještě náleží pléna Ústavního soudu 66/04 o evropském zatýkacím rozkazu a rozsudek Soudního dvora C-399/09 *Landtová v. Česká správa sociálního zabezpečení* a zmínil také judikáty polského a německého ústavního soudu.¹⁰

Prof. Šturma shrnul svůj příspěvek slovy, že přes všechna zmíněná rozhodnutí v této problematice vyvstává stále více otázek než odpovědí. Zejména čl. 53 se zdá být jasný, ale jeho interpretace nikoliv. Stále totiž existují potíže ohledně rozdělení kompetencí mezi SDEU a národními soudy ohledně vymezení pole působnosti evropského, vnitrostátního a mezinárodního práva. Proto prof. Šturma na závěr položil účastníkům několik otázek k zamyšlení. „Kdo by tedy měl interpretovat základní práva z pohledu čl. 53 Listiny základních práv EU? Zašel SDEU příliš daleko se svým pojetím ochrany autonomie evropského právního řádu?“

V rámci odpoledního programu vystoupila se svým příspěvkem prof. **Sionaidh Douglass-Scott**, působící na Queen Mary, University of London, která je zároveň čestnou členkou Lady Margaret Hall na Univerzitě v Oxfordu, kde dříve působila jako profesorka evropského práva a lidských práv. Profesorka Douglass-Scott je také aktivní advokátkou a členkou Gray's Inn. Svůj příspěvek s názvem: „*Listina základních práv EU v praxi – pole působnosti a interpretace Listiny základních práv EU*“ započala výkladem o použití Listiny jako interpretačního nástroje a základu pro případné rozhodování o neplatnosti unijních a vnitrostátních opatření a předpisů spadajících do oblasti evropského práva.

Následovalo představení oblasti působnosti Listiny na základě čl. 51 (1). Profesorka Douglass-Scott se dále zabývala významem pojmu implementace unijního práva ve spojení se zmíněným článkem, problém totiž podle ní spočívá v určení, kdy stát implementuje právo EU. Odpověď je totožná jako v případě obecných principů, tedy v případě, že vnitrostátní opatření spadají do působnosti práva EU, co se týče jeho aplikace nebo derogace. Profesorka zmínila, že v tomto ohledu neexistuje mezi členskými státy sho-

da, např. Velká Británie se snaží trvale prosadit restriktivní výklad při aplikaci Listiny. Profesorka Douglass-Scott stejně jako prof. Šturma zmínila rozhodnutí C-617/11 *Åkerberg Fransson*, včetně stanoviska generálního advokáta a rozhodnutí velkého senátu.

Následující den vystoupil se svým příspěvkem **JUDr. Ladislav Vyhnanek, Ph.D., LL.M.**, který v současné době působí jako asistující pedagog na katedře ústavního práva a politických věd na Masarykově univerzitě v Brně. Zároveň již několik let působí jako asistent soudce Ústavního soudu ČR. Svůj příspěvek pojmenoval „*Použití jména třetí osoby v rámci práva EU – relevantní judikatura a ustanovení Listiny*“.

Hned na začátku upozornil na fakt, že koncepčně právo na užití jména třetí osoby není chráněno jako základní právo EU, avšak za jistých okolností může být podřazeno pod některé ze zakotvených základních práv EU (např. pod integritu osobnosti, právo na soukromý a rodinný život, svobodu projevu, zákaz diskriminace na základě etnického původu¹¹).

Dále Vyhnanek zmínil, že přestože není kompetencí EU regulovat problematiku jmen, existují způsoby, jak je možné vlastní jméno ochránit. Lze toho dosáhnout prostřednictvím jedné ze svobod v rámci vnitřního trhu (judikát *Konstantinidis*) nebo na základě společných ústavních tradic členských států, což je velmi často používáno v rámci argumentace generálních advokátů. Dalším způsobem ochrany může být podřazení ochrany jména pod práva vztahující se k evropskému občanství (rozhodnutí SDEU ve věci *García Avello*), kde je důležité být opravdu občanem EU a ochrana se neodvíjí od faktického pobytu na území EU, jak se dle Vyhnanek spousta laiků i odborníků mylně domnívá.

Vyhnanek zdůraznil rozhodnutí Soudního dvora ve věci *Sayn-Wittgenstein*, týkající se opuštění šlechtických titulů v Rakousku a změny rodného listu, nebo případ *Runěvič-Vardyn*, který se zabýval polsko-litevskými vztahy a špatným prapovísem jména na oddacím listu (litevský

9 Judikát C-399/11 *Melloni*; případ C-617/10 *Åkerberg Fransson*.

10 Judikáty: *Solange I*, *Solange II*, nařízení německého ústavního soudu z 15. 12. 2015, 2 2735/14.

11 Rozhodnutí ESD ve věci *Grunkin and Paul*.

pravopis namísto polského). Soud tehdy vyslovil nutnost vyvažovat mezi lingvistickou tradicí (ze strany Litvy) a práva na použití jména, přičemž test proporcionality zůstal ponechán k uvážení národním soudům. Vyhnánek doplnil, že na to litevský soud odvětil, že v tomto testu proporcionality je třeba ustoupit vyšším standardům litevské ústavy, která svou důležitostí převyšuje problém žalobkyně, která nepřišla k závažnější újmě.

Na závěr svého příspěvku položil Vyhnánek otázku, proč je na právo na použití jména třetí osoby nahlíženo pouze prostřednictvím vnitřního trhu a ochrany evropského občanství a vlastně vůbec ne v rámci práva na soukromý a rodinný život? Vyhnánek tvrdí, že jedno z možných vysvětlení je, že Soudní dvůr je natolik zahlcen, že se ne vždy dívá na případy ve světle lidských práv, jelikož existují i jiné způsoby, jak tuto problematiku uchopit. Jestliže však dotčená osoba chce ochranu jména explicitně řešit lidskoprávními instituty, obrátil by se spíše na Evropský soud pro lidská práva, nikoliv na Soudní dvůr Evropské unie.

Jako poslední přednášející vystoupil milánský advokát **Giangiuseppe Sanna**, zaměřující se na evropské, mezinárodní právo a přeshraniční obchod. Ten svůj příspěvek na téma „*Nepřiměřená ujednání ve spotřebitelských smlouvách a právo*

na účinný opravný prostředek na základě čl. 47“ začal velmi rozsáhlým historickým exkurzem, od bible, Magny Charty až po současný právní řád EU, který neustále zvyšuje úroveň ochrany spotřebitele. Zmínil čl. 38 Listiny a čl. 12 a 169 Smlouvy o fungování Evropské unie, jež zakotvují ochranu spotřebitele v rámci primárního práva, a pak také směrnici Rady 93/13/EHS ze dne 5. 4. 1993, o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, zejména s ohledem na definici spotřebitele a také z pohledu zajištění efektivní ochrany spotřebitele proti nepřiměřeným ujednáním při její aplikaci.

Dále se Sanna zabýval čl. 47 Listiny, ve smyslu práva na efektivní opravný prostředek. S tím úzce souvisí také test rovnocennosti a efektivnosti a také test efektivní soudní ochrany.¹² Sanna oba pojmy obecně představil a také zdůraznil, že přestože se jeví být určujícími faktory při rozhodování, v samotném rozhodování SDEU jsou často sotva patrné. Výsledkem je pak nekonzistentní judikatura. Jako příklad uvedl případ *Banif Plus Bank*, kde se projevuje efektivní soudní ochrana na základě čl. 47 Listiny velmi zřetelně. Tento případ zmínil v kontrastu s judikátem *Aziz*, kde SDEU argumentoval pouze testem rovnocennosti a efektivnosti, bez jakékoliv reference na čl. 47. V případě *Pohotovost* pak dle Sanny použil ESD oba výše zmíněné testy harmonicky, zatímco v případech *Sanchez Morcillo I a II* se opět spíše přiklonil k podpoře efektivní základních práv v rámci čl. 47 než

k odůvodnění na základě efektivnosti evropského práva.

Sanna na závěr uvedl rozhodnutí *Finanmadrid* z tohoto roku, které považuje za možnost ke sjednocení rozhodovací praxe. Výsledkem je podle něj promarněná příležitost, jelikož soud se s případem vypořádal čistě v intencích efektivnosti na základě směrnice č. 93/13, opět bez jakékoliv odkazu na čl. 47 Listiny. Proto Sanna svůj příspěvek uzavřel se stanoviskem, že není jasné, zda čl. 47 Listiny poskytuje vůbec nějakou dodatečnou ochranu nebo zda je pouze jedním z možných nahrazení principu efektivnosti. Je však zřejmé, že role efektivní soudní ochrany v rámci ochrany spotřebitelů bude nadále používána ve vztahu k testu efektivnosti.

V poslední části programu byli účastníci rozděleni do dvou skupin, z nichž jednu vedl Ladislav Vyhnánek a druhou Giangiuseppe Sanna, a diskutovali s účastníky ohledně svých příspěvků a dalších otázek ve vztahu k článkům Listiny základních práv EU.

Následně zástupkyně ERA, Sofia Mairal Montero de Espinosa, poděkovala všem účastníkům za účast a České advokátní komoře a odboru mezinárodních vztahů ČAK za spolupráci a úspěšnou organizaci semináře, který měl velký ohlas, a seminář ukončila.

✿ ALŽBĚTA RECOVÁ,
odbor mezinárodních vztahů ČAK

¹² K tomu ještě může přistoupit tzv. *effet utile* = praktický účinek. Tento pojem znamená, že v případě, že je k dispozici více výkladů, převládne ten, který má největší praktický dopad na pravidla EU a jejich efektivnost.

Christian Bibelriether

Advokát · Rechtsanwalt

Právní služby v Německu

(již od roku 1998)

česky hovořící německý advokát nabízí právní poradenství a pomoc v oblasti německého a mezinárodního práva soukromého včetně zastoupení před německými soudy.

Luragogasse 5
94032 Passau/SRN

tel.: 0049 851 33403
00420 910 259 869
fax: 0049 851 34327

www.advokanc.de

advokat@advokanc.de

inzerce

